

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2024

942/2024

Laki työsopimuslain 2 ja 13 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain (55/2001) 13 luvun 7 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 8 ja 10 § sekä 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 13 luvun 7 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 377/2018, ja *lisätään* 2 lukuun uusi 7 a–7 d §, 2 luvun 9 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 10/2012, uusi 3 momentti ja 13 luvun 3 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

2 luku

Työnantajan velvollisuudet

7 a §

Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopiminen

Yleissitovaan työehtosopimukseen perustuva paikallinen sopimus voidaan tehdä työehtosopimuksen sallimissa rajoissa noudattaen työehtosopimuksen osapuolia ja menettelytapoja koskevia määräyksiä. Sopimusta tehtäessä ei kuitenkaan tarvitse noudattaa työehtosopimuksen neuvottelujärjestysmääräyksiä. Jollei toisin sovita, sopimus sitoo kaikkia työehtosopimuksen piirissä olevia työntekijöitä.

Jos työehtosopimuksen mukaan paikallisen sopimuksen osapuoleksi edellytetään luottamusmiestä, sopimus tehdään tämän kanssa. Luottamusmies edustaa tällöin kaikkia niitä työntekijöitä, joihin kyseistä työehtosopimusta sovelletaan. Työntekijöillä, jotka eivät ole työehtosopimukseen sitoutuneen työntekijäyhdistyksen jäseniä, on kuitenkin oikeus enemmistöpäätöksin valita keskuudestaan luottamusmiehen rinnalle luottamusvaltuutettu edustamaan heitä paikallista sopimusta koskevista kysymyksissä. Tällöin paikallinen sopimus on tehtävä luottamusmiehen ja luottamusvaltuutetun kanssa.

Jos työehtosopimuksen mukaan paikallisen sopimuksen osapuoleksi edellytetään luottamusmiestä, mutta tällaista ei ole valittu, eikä työehtosopimukseen sisälly tasapuolisia sopimisedellytyksiä turvaavia määräyksiä siitä, kuinka menetellään luottamusmiehen puuttuessa, voidaan paikallinen sopimus työehtosopimuksen estämättä tehdä luottamusvaltuutetun kanssa.

Tehtäessä paikallinen sopimus 2 tai 3 momentissa tarkoitetulla tavalla luottamusvaltuutetun kanssa työnantajan on työehtosopimuksessa edellytettyjen menettelytapojen lisäksi annettava luottamusvaltuutetulle sopimuksen tekemiseksi tarpeelliset tiedot sekä varattava luottamusvaltuutetulle riittävä harkinta-aika sopimusta neuvotellessa ja tilaisuus käsitellä sopimuksen merkitystä yhdessä henkilöstön kanssa. Sopimus on sen kestosta riippumatta puolin ja toisin irtisanottavissa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen,

jollei työehtosopimuksesta muuta johdu tai paikallisessa sopimuksessa ole sovittu lyhyemmästä irtisanomisajasta.

Paikallinen sopimus on tehtävä kirjallisesti ja työnantajan on toimitettava se työsuojeluviranomaiselle kuukauden kuluessa sopimuksen tekemisestä. Tämä momentti ei koske yksittäisen työntekijän kanssa tehtävää sopimusta.

7 b §

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksu voidaan määrätä työnantajalle, joka on tahallaan tai huolimattomuudesta laiminlyönyt 7 a §:n 5 momentissa säädetyn velvollisuutensa toimittaa paikallinen sopimus työsuojeluviranomaiselle.

Laiminlyöntimaksun määrää työsuojeluviranomainen. Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Laiminlyöntimaksun määrä on vähintään 1 000 ja enintään 10 000 euroa. Laiminlyöntimaksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon työnantajan koko, tahallisuus ja laiminlyönnin toistuvuus. Jos samalla kertaa olisi määrättävä laiminlyöntimaksu kahdesta tai useammasta laiminlyönnistä, määrätään laiminlyönneistä yhteinen maksu, joka on enintään 15 000 euroa.

Laiminlyöntimaksu on jätettävä määräämättä, jos maksun määrääminen on olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta tai laiminlyönti johtuu pätevistä syistä.

Laiminlyöntimaksua ei saa määrätä, jos laiminlyönnistä on kulunut yli viisi vuotta.

7 c §

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpanoon sovelletaan sakon täytäntöönpanosta annettua lakia (672/2002).

Laiminlyöntimaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.

7 d §

Muutoksenhaku laiminlyöntimaksua koskevaan päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

9 §

Vuokrattujen työntekijöiden työsuhteissa sovellettavat vähimmäistyöehdot

Käyttäjyristä sitovan työehtosopimuksen määräysten nojalla tehdyllä työnantajan ja vuokrattujen työntekijöiden välisellä paikallisella sopimuksella ei saa asettaa vuokrattua työntekijää palkkaa, työaikaa ja vuosilomaa koskevien ehtojen osalta käyttäjyristyksen työntekijöitä heikompaan asemaan.

Erinäisiä säännöksiä

3 §

Luottamusvaltuutettu

— — — — —
Jos luottamusvaltuutettu tekee henkilöstön edustajana paikallisia sopimuksia, työnantajan on edistettävä tämän osaamiseen ja työpaikan toimintaympäristön tuntemukseen liittyviä valmiuksia siinä määrin kuin se on tarpeen henkilöstön edustajan tehtävän hoitamiseksi.
— — — — —

7 §

Poikkeaminen työehtosopimuksella

— — — — —
Työnantaja tai työnantajien yhdistys sekä työntekijöiden valtakunnallinen yhdistys tai tämän jäsenyhdistys saavat 6 §:ssä säädetystä poiketen työehtosopimuksella sopia toisin siitä, mitä tässä laissa säädetään:
— — — — —

Mitä tässä pykälässä säädetään työnantajasta ja työnantajien yhdistyksestä, sovelletaan myös valtion neuvotteluviranomaiseen ja muuhun sopimusviranomaiseen. Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen 1 momentissa tarkoitetun sopimuksen voivat tehdä:

1) kuntien ja hyvinvointialueiden työnantajaedunvalvonnan järjestämisestä annetussa laissa (630/2021) tarkoitettujen jäsenyhteisöjen osalta Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT sekä valtakunnallinen työntekijäyhdistys;

2) evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnan, seurakuntayhtymän yhdessä siihen kuuluvien seurakuntien kanssa, tuomiokapitulin, kirkkohallituksen ja kirkon eläkerahaston osalta kirkon työmarkkinalaitos sekä valtakunnallinen työntekijäyhdistys;

3) ortodoksisen kirkon ja seurakuntien osalta ortodoksisesta kirkosta annetun lain (985/2006) 30 §:ssä tarkoitettu kirkollishallitus tai sen valtuuttama työnantajien yhdistys sekä valtakunnallinen työntekijäyhdistys;

4) Ahvenanmaan maakunta- ja kuntahallinnon osalta Ahvenanmaan maakunnan hallitus ja Ahvenanmaan maakunnan kunnallinen sopimusvaltuuskunta sekä valtakunnallinen työntekijäyhdistys;

5) eduskunnan osalta eduskunnan virkamiehistä annetun lain (1197/2003) 46 §:n 1 momentissa säädettyt osapuolet;

6) Suomen Pankin osalta Suomen Pankin virkamiehistä annetun lain (1166/1998) 42 §:n 1 momentissa säädetty osapuolet;

7) Kansaneläkelaitoksen osalta Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 11 §:n 2 momentissa tarkoitetut osapuolet.

8 §

Yleissitovan työehtosopimuksen laista poikkeavat määräykset

— — — — —
Työnantaja, jonka on noudatettava 2 luvun 7 §:ssä tarkoitettua yleissitovaa työehtosopimusta, saa noudattaa tämän työehtosopimuksen soveltamisalalla myös sen tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuja määräyksiä. Tällöin sovelletaan myös, mitä tämän luvun 7 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä säädetään.
— — — — —

942/2024

10 §

Nähtävänäpito

Työnantajan on pidettävä tämä laki, 2 luvun 7 §:ssä tarkoitettu yleissitova työehtosopimus ja 2 luvun 7 a §:ssä tarkoitettu henkilöstön edustajan kanssa tehty paikallinen sopimus työntekijöiden vapaasti saatavilla työpaikalla.

12 §

Valvonta

Työsuojeluviranomaiset valvovat tämän lain noudattamista sekä 2 luvun 7 a §:n nojalla tehtyjä paikallisia sopimuksia. Työsuojeluviranomaisten on valvontatehtävässään ja erityisesti valvoessaan yleissitovien työehtosopimusten noudattamista toimittava kiinteässä yhteistyössä niiden työnantajien ja työntekijöiden yhdistysten kanssa, joiden tekemien yleissitovien työehtosopimusten määräyksiä työnantajien on 2 luvun 7 §:n mukaan noudatettava.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Lain 2 luvun 7 a §:ää ei sovelleta, jos työehtosopimus, jonka määräykseen paikallisen sopimuksen tekeminen perustuu, on solmittu ennen tämän lain voimaantuloa.

Helsingissä 19.12.2024

Tasavallan Presidentti

Alexander Stubb

Työministeri Arto Satonen